X-ik évfolyam. 35-ik szám. Köszeg, 1890. augusztus 31-én.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, közgazdasági, ipar-kereskedelmi és nevelészeti hetilap.

TÖBB EGYLET KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár: Egész évre 4 frt. Félévre 2 frt. Negyedévre 1 frt. Egyes szám ára 10 kr. Előfizetési pénzek és reclamatiók a kiadóhivatalhoz (Feigl Gyula) intézendők.

Szerkesztőségi iroda: a táblaház iskola-utczai részében. (Szerkesztővel értekezhetni d. e. 11—12. és d. u. 1—2-ig.) Kiadói iroda: városkör 81. sz. a nyomdában.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények a szerkesztőséghez intézendők; mindenkor csütörtökön estig. Megjelenik minden vasárnapon. Hirdetések jutányos áron vétetnek fel.

A „lutri“ kérdése.

II.

A mozgalom, melyet hazánknak közérdekét szivén hordó igen számos vidéki lap meginditott — éppen jó időben vette kezdetét, s megvalljuk, hogy csak félve vettük kezünkbe a tollat, hogy ezen themát tárgyaljuk; félve azért, mert kitettük magunkat azon eshetőségnek, hogy megtámadtathatunk a zsold alatt álló kőzegek részéről vagy majd akként tüntettetnénk elő, mintha mi a fennálló rend-, jobban mondva, berendezésnek volnánk ellenségei.

De inkább vagyunk mi nyilt ellenségei a nézetünk szerinti rosznak, mint vak követői oly intézményeknek, melyek ellen küzdeni, becsületünk hazaszeretetünk és benső meggyőződésünk parancsolja.

Hogy a kis lottónak határozott ellenségei vagyunk, minden kétséget kizárólag már a multheti czikkünkben kifejtettük és érdekkel, söt mondhatjuk: örömmel észleltük azon reánk hizelgő hangulatot, melyet czikkünk a nagyközönség körében szült, mert eddig is mindig csak a nagyközönség érdekét óhajtottuk és óhajtjuk képviselni.

Ezen nézetnek voltunk tolmácsai s ha nem egyezhetett meggyőződésünk a hangulattal, nyiltan sikra szálltunk érveléseinkkel és ez esetben is mindig az volt jelszavunk, hogy „győzzön a jobb.“

Ily álláspontot lehet és kell elfoglalnunk, ha reánk a gyakran — bár igen fontos, de mégis csak helyi érdekekkel állunk szemben; ha azonban arról van szó, hogy mint állampolgár tegyünk hirlapirói kötelességünknek eleget, ugy a magán- és helyi-érdekeknek mindenkor háttérbe kell szorulniok, mert a haza és a polgárok jólétének kiesközlése képezheti csak legszentebb hivatásunk és feladatunkat!

És létezik-e e pillanatban fontosabb, vagyis károsabb: a hazának és polgároknak beléletébe jobban beható intézmény a kis lottónál!

Nem!

S mert erről tántorithatlanul meg vagyunk győződve, s mert ezt — hála az égnek — a kormány vezérlérliai sem vonhatják többé kétségbe, s ők maguk is azon fáradoznak, hogy az átoktelt lutri eltöröltessék, erről ezentul még szólani sem akarunk, hanem csak kérjük a Mindenhatót, miszerint ne tántoritsa el némi kis mellékérdekek miatt ezen jó szándékuktól intézőinket, hanem hogy legyenek megáldva oly erély- és bátorsággal, mely hazánknak javára válland.

Felszólamiásunk beve-etése már most is méltatást nyert az ország minden rétegében — beszélnek ez ügyről mindenhol, érdeklődnek aziránt, vajjon mi fog következni a kis lutri helyett és némely lap sietett azt is közölni, miszerint „az osztály-sorsjegyek bevezetése immár elhatározott ténynyül tekinthető.“

Mi nem hisszük ezt, nem hiheti ezt senki, ki ösmeri az osztály-sorsjegyek egyoldaluságát, s mindamellett kötelességünknek tartjuk az intéző köröket figyelmeztetni arra, miszerint a vidéki sajtónak érvelései kellő figyelemre méltattassanak; mert, habár állampénzügyileg talán, de csak találnak is odafenn valami kecsegtetőt a mindenesetre hasznothozó osztály-sorsjegyek bevezetését illetőleg, határozottan tagadásba vesszük: hogy az állam, mint erkölcsi testület, előnyét fogja találni az osztály-sorsjegyekben, azon 1—2 millióban, mely anyagi haszonul tüntettetik fel, ha arról van szó, hogy javitsuk a lutri általzilálttá vált, vagyis végkép megromlott erkölcs megszámolhatlan sokaságát!

S azon hir, mely ujólag kipárolog, mintegy tapintgatódzás óhajt lenni az érdekben, valjon mit szól a közvélemény ahhoz, hogy az osztálysorsjátéknak bevezetése esetén egy consortium felajánlott 2 és fél millió forintnyi összeget a kormánynak, ha ő erre vonatkozólag egy 30 évig tartó kizárólagos szabadalmat biztosit és ha ez idő alatt ujabb ily sorsjegyeknek kibocsájtását nemcsak nem segélyezi, hanem egyáltalában nem is engedélyezi.

A konzortium, röviden kimondva — szabadalmat óhajt szerezni magának évi két és fél millió forintnyi bér ellenében, hogy Magyarország népét kizsákmányolhassa, hogy jólértett reclam-csinálással a játszásingert gerjeszsze!

S ha ügynökök s hirlapok utján és minden megengedett módon hármát és zajt fognak ütni a vállalkozók — azt rosz néven venni tőlük nem is lehetne, mert ehhez szabadalmuk leend és ez érdekükben állaud.

Hogy ez be ne következzék, vagy hogy egy-

TÁRCZA.

Tóth Kálmán és az öreg Bucsáuszky.

— Szerzőnek „Az ötvenes évek irodalmi és társas élete“ czimü, sajtó alatt levő műveből.

Az 1852-ik és egyik tavaszi délutánján hárman ültek az akkor nagyon látogatott „Licinius“ vendégiő éttermében: Tóth Kálmán, a „Hölgyfutár“ czimű szépirodalmi lap segédszerkesztője, Dobsa Lajos, már akkor ismert drámairó és Balogh Zoltán kezdőiró. Ezek ugyanis már akkor tulestek az igazoláson és nem voltak besorozva a cs. és kir. ármádiába, mint oly sokan, társaik közül, hogy többet ne emlitsek: Lisznyai Kálmán és Kövér Lajos meg ekkor bakáskodtak valahol, Olaszországban vagy Schleswig-Holsteinban, hol a akkori osztrák kormány kapartatta ki a gesztenyét a tűzből, Poroszország részére, amit ez ugyancsak meg is hálált 14 évvel később.

Ezt a triumvirátust az tartotta együtt a késő délutáni órákban, hogy Tóth Kálmán „Kinizsy Pál“ czimü népies hőskoltemenyet olvasta volt fel.

A valóban költői mű nagyon tetszeti a kis számu, de válogatott közönségnek. Különösen gyujtó hatásuk volt a Mátyás királynak Fridrik német császárral vivott harczát festő soroknak.

Azonban az e sorokon á vonuló magyaros, hazafias szellem nem kevessé aggasztotta a hallgatokat, kik közöl Dobra kilejezést is adott ebbeli aggályának, a következő szavakban:

— Hát aztán, kedves Kálmán, hiszed-e, hogy ezek a sorok, igy, minden változtatás nélkül megjelenhetnek nyomtatásban?

— Már miért nem jelenhetnének meg? kérdezte viszont a naiv kedélyü költő.

— Annak csak Prottmann a megmondhatója.

— Már édes barátom, ha Kemény Zsigmond bárónak „A forradalom után“ és Szilágyi Sándornak „A forradalom férfiai“ és „A forradalom története“ czimű munkáik megjelenhettek, szeretném tudni, miért ne jelenhetnek meg ez a pár sor is, melyek különben is meglehetősen elrejtvék, jegyezte meg Tóth Kálmán.

— Csakhogy a sajtórendőrségnek nagyon éles szemei vannak, s aztán, s az általad emlitett művek is az első zavarban jelentek meg, midőn még a beamter-had nem tudta, hogyan kezdjen a dologhoz. De már ezek a munkák is a tiltott könyvek jegyzékén állnak s csak suttyomban olvashatjuk azokat.

— Mindegy, én bizom szerencse-csillagomban.

— Adja isten, hogy ne csalódjál bizalmadban. Ezzel a triumvirátus feloszlott, ment mindenki a maga dolgai után.

Tóth Kálmán innen a kézirattal egyenesen az öreg Bucsánszky Alajos könyvnyomdájába ment, az ősz utczában s itt az öreggel csakhamar megegyezett a mű kiadására nézve s a kapott tiszteletdijat átvéve, a „Hölgyfutár“ szerkesztőségébe sietett.

Az öreg Bucsánszky minden aggály nélkül kiszedette a költeményt, mert Tóth Kálmánnak már akkor jó neve volt a fiatal költők között.

A korrektura olvasásánál azonban figyelmeztették a veszedelmes sorokra. Erre az öreg magához vevén a kefe levonatot, tanulmányozni kezdte a megjelölt sorokat. Ez sokáig tartott, mert többekkel közölte a kérdéses részt, kik mindnyájan aggályukat fejezték ki, a sorok változatlan közlésére nézve.

Az öreg Bucsánszky most nagy dologra határozta el magát: az illető soroknak önkényes kihagyására, mert a szerző erről hallani sem akart.

Végre, pár napi gondolkozás után csakugyan végrehajtotta szándékát s ezzel a munka akadály nélkül meg is jelenhetett.

A hőskoltemenyt megjelenése után azonnal ezer meg ezer példányban küldték szét az országban, minden részeben s Tóth Kálmán neve ezzel egyszerre oly népszerüvé vált, hogy nem volt az országban irástudó ember, aki nem ismerte volna.

Ez a népies hőskoltemény tette figyelmessé a nagy közönséget Tóth Kálmánnak egyéb munkáira is, melyek legsürübben a „Hölgyfutár“ hasábjain jelentek meg.

Nem sok időbe került ezután, hogy Tóth Kálmánnak egyes dalait s nép mindenütt énekelte az országban.

S ezt, az akkor páratlan népszerüséget Tóth Kálmán egyedül „Kinizsy Pál“-jának köszönhette, mert neve csak igy válhatott annyira ismeretessé, amennyiben a „Hölgyfutár“ olvasó közönségének akkor meglehetős nagy száma mellett sem vivhatott volna ki ily nagy sikert.

Szóval a siker általános és országos volt.

És Tóth Kálmán mégis zúgolódott.

Nem mintha kicsinyelte volna az eredményt, mert a jó öreg Bucsánszkytól műveért kapott tiszteletdij az akkori viszonyok közt nem volt jelentéktelen.

Azért zúgolódott, azért dult-fult, hogy kéziratából kihagyni mertek, az ő tiltakozása daczára.

Ebbeli méltatlankodását elmondta fűnek-fának, voltak, akik mosolyogtak fölötte, de akadtak olyan jóakarói (?) is, kik azt tanácsolták neki, hogy pörölje be Bucsánszkyt. Bizonyára eleve is kaczagtak Tóth Kálmánnak a pörrel vallandó kudarcza fölött.

Tóth Kálmán sokáig gondolkozott, tanakodott magában, hogy megkezdje-e vagy nem a port.

Végül azonban találkozott egy mindenre vállalkozó

általában az osztálysorsjegyek ügye a Németországban folytatott szokásos módban még tárgyalás alá se vétessék, már eleve küzdenünk kell. A polgárok és főleg a tudatlan nép ellen elkövetett bün volna az e tekintetbeni időpazarlás, mert ez által a nép figyelme egyéb, hasznosabb munkától elvonatnék, de főleg azért, mert a folytonos inger- és nyerés-vágy a gyengébb erkölcsüeket még ballépésekre is szorithatnák.

Sajnos, hogy nálunk Magyarországban, bármi legyen is, ha külföldről importálódik, örömmel fogadtatik.

Akár jók, akár rosszak az eszmék — legalább is foglalkoznak ezekkel az intézők és elfogadnak mindent, ami kivülről jön, mert a mi népszerüség, nem pedig az után lesz áhitozva, ami a mi állami érdekeinkkel szoros összeköttetésben van.

Ellenkezőjét, sajnos, még eddig csak ritkán tapasztaltuk.

Uj államférfiakat kaptunk, uj eszmék, uj charakterekkel, kik mindannyian diszlenek hatáskörük magasságán. Ezektől el lehet várni, hogy habozás nélkül hátat forditanak a németországi diktátori sugallatoknak, ha a haza érdeke és közjóléte forog kérdésben, már pedig a kis lottónak eltörlésénél, illetve ennek helyébe egy másik alkalmas jövedelmi forrásnak alkotásánál fontosb kérdést nemzetünkre nézve, e pillanatban nem képzelketünk.

Titokban — susogva tétettek meg eddigelé az elointézkedések, hogy á-lá-zóna-meglepetésben részesüljön az ország; de igen helyesen: nem ismernek titkot a nyilvánosság kőzegei ott, hol a közérdek és a haza jóvolta forog szóban s igy nagy dobra ütötték a lotto eltörlésének kérdését is, mi is a hazában azoknál, kik ez ügygyel pro vagy contra foglalkoznak, vagy eziránt érdeklődnek, jogos mozgalmat idézett elő.

Több rendbeli pénzügyi terv adatott be dr. Wekerle Sándor pénzügyminiszter ur ő nagyméltóságához s egy ily inditványról, határozott tudomásunk van.

Eléggé érdekes és fontosnak tartjuk ugy ez ügyet, mint magát az inditványt, hogy ezzel foglalkozzunk.

Ezen eszme egy oly férfiutól eredt, ki lakhelyén már nem egyszer tüntette ki magát a közérdek előmozditása körül és valójában azon nagy munka, mely egy alapos javaslattételhez szükséges, maga is elismerést érdemel.

Attérünk azonban magára a biztos és tökéletesen megbizható forrásból vett és a pénzügyminiszternek beterjesztett eme inditványra, melynek szószövege némely megröviditéssel igy hangzik.

„Pénzügyi tervezete N. N . . . . . i lakosnak a kis lottó eltörlését illetőleg és javaslattétel ennek helyébe más, a polgárok megadóztatása nélkül elérendő jövedelmezőbb oly bevételi forrásnak létesitésére, mely után évenkint 5.000.000 forint tisztajövedelem elérhető, azonfelül, hogy egy tervszerint megállapitandó és 5.000.000 forintig emelkedhető összeg évenkint kiosztható és általános jólét elérhető legyen.

Beszerzett adatok alapján a lottójövedék az elmult három évben a következő eredményt tünteti fel:

u. m.	bruttó	netto
1887	3099100	1495378
1888	2914000	1670187
1889	2511000	1153295
összesen	8.524.100	4.318.760

s igy tiszta jövedelemül egy évre netto 1401.447 frt esik, mely összeg sokkal csekélyebb, mintsem megengedhető volna, hogy egy modern állam egy, jobbadán amugy is szegényebb sorsuak által igénybe vett ily intézményt még továbbra is fentartson. (Vége köv.)

ügyvéd, ki annyira telebeszélte a harag miatt különben is elfogult fiatal költő fejét, hogy megkérdte az ügyvédet a pörnek folyamatba tételével.

Ezen az esten a diadal érzetével beszélte barátjainak a „Komlókert"-ben, hogy mennyire meg fogja boszulni a vakmerő könyvnyomdászt, ki igy csuffá tette az ő munkáját.

Voltak barátai között olyanok, kik helyeselték a dolgot, de többen voltak, kik aggályukat fejezték ki a pőr kimenetele tekintetében.

De azért egyhangulag arra koczintottak, hogy szerencse kövesse a fiatal költőt, ebben a dologban is.

Az ügyvéd beadta a keresetlevelet.

Szerencse, hogy a biró, kinek kezébe az ügy került, humánus ember volt. Tárgyalást tüzött ki, s arra mind a két felet személyesen idézte maga elé s hozzájuk ilyenformán szólt:

— Lássák az urak, ez az ügy nagyon kényes természetü. Nekem, hivatalos állásomnál fogva a politikai hatósághoz kellene áttennem, de nem teszem, különösen önre való tekintetből, Tóth ur, ki szép költeményeivel már nekem is oly sok élvezetes órát szerzett.

Tóth Kálmán meghajtotta magát. Az elismerés láthatólag jó hatást gyakorolt reá.

— Tehát azt tartom a legjobbnak, folytatá a biró, ha önök egymáskőzt békében elintézik az ügyet

. . . Nem bánom, szólalt meg erre Bucsánszky, „vállalja el Tóth u a felelősséget s ennek biztositására tegyen le ezer forintot, akkor én, saját költségemen ujra kinyomatom minden változtatás nélkül az ön munkáját.

Ezt azonban nem tette Tóth Kálmán, hanem belátván, hogy nincs igaza, visszavette a keresetlevelet.

Ennek még a biró is nagyon megörült.

Midőn a biróság épületéből kijöttek, az öreg Bucsánszky kezet nyujtva Tóth Kálmánnak, igy szólt:

— Egyébiránt legyen nyugodt, uram öcsém, hozreánk még a magyarok Istene oly időt, midőn az ön munkáját kiadhatjuk változatlanul is.

— Adja Isten! viszonzá a költő.

Ozoray Árpád.

Köszegh sz. kir. város
épitési szabályrendelete.

(10. folytatás.)

III. Szakasz.

Iparügyi épitések.

44. §.

A szakasz tartalma.

Iparügyi épületek alatt — ellentétben a lakó épületekkel, — a gyárak, műhely épületek és raktári helyiségek értendők.

Az iparügyi épületek fekvésük szerint

a) magánosan álló,

b) nem magánosan állókra oszlanak fel.

45. §

Magánosan álló iparügyi épületek.

Magánosan álló valamely iparügyi épület vagy épületcsoport, ha annak minden pontja más épületektől és a szomszéd határoktól legalább 20 méter távol van.

Önként érthetőleg ezen távolság csak akkor veendő irányadóul, ha nincsen oly iparokról szó, melyek telepeinek ártalmas és kellemetlen szaguk, vagy különösen tűzveszélyességüknél fogva, már az ipartörvénynél fogva is a lakott épületektől nagyobb távolságra kell elhelyeztetniök.

A kijelölt elszigetelő térnek beépithetlennek kell lennie és olyannak is maradnia.

Nyilvános utczák térsége és a patakok vagy egyéb gőzvizek medre ebbe beleértetik.

46. §.

Magános iparépületekre vonatkozó határozmányok.

a.) Helyrajz.

Magános iparépületeknél elegendő az épités engedélyezése iránti kérvénynek a helyrajzzal való felszerelése, melyen az egész telepnek s a hozzátartozó egyes épületeknek alaprajzi elrendezése, — a catastrális földrészletek határvonalai és számai, a telekkönyvi helyszinelési számok, a szomszédok felőli határvonalok, a legközelebbi épületek és azok tulajdonosai, valamint a hulladékok és szennyvizek elvezetésére esetleg tervezett csatorna-rendszer világosan kitüntetendő.

Jelen épitési szabályrendelet első szakaszában foglalt határozmányok, a mennyiben ezen szakasz határozmányai által nem módositatnak, ezen épitkezésekre is mérvadók.

47. §.

Külön épités-kiviteli szabályok.

Az a.) alatti vagy is a magánosan álló iparépületeknél az épitési anyag és a szerkezet megválasztása az épittető szabad akaratára bizatik, ki azonban a hatóság irányában az épitmény kielégitő szilárdságáért, még pedig korlátlan időtartamra, felelős marad.

Az épitésvezető e tekintetbeni jótállási kötelezettsége megszünik akkor, ha a hivatalos felülvizsgálat kedvező sikerrel megejtetett.

Az alábbi épitési rendszabályok betartásáért ugy az épittető mint az épitésvezető is felelősek.

a.) Minden a földszintesnel több emelettel biró iparügyi épületben egy falazott lépcsőházban elhelyezett, tűzbiztos tetővel biró, mentőlépcsőnek kell lenni, melyen tűzvész támadásakor a szabadba lehessen jutni.

Nagy kiterjedésü gyáraknál több ily lépcső s pedig akép helyezendő el, hogy az épület bármily pontjától is 40 méternél tovább a mentőlépcsőig menni ne kelljen.

Ha ily lépcső veszély esetén nem több mint 50 emberre szolgál és ha az egyenes vonalu, — akkor legalább 126 cm. szélesnek, ha pedig csigalépcső, 158 cm. szélesnek kell lennie.

Minden ötven embernyi többlet után a lépcsőszélesség 1 méterrel megnagyobbitandó, vagy aránylag több mentő lépcső elhelyezendő.

Nagyobb könnyebbség kedveért ezen lépcsőházak kivülrül az épület elszigetelésére szánt téren is helyezhetők el.

Ezen tűzbiztos mentőlépcsőkön kivül fából közlekedő lépcsők a szükséghez képest alkalmazhatók. Oly helyiségek számára, melyek nem tulajdonképeni műhelyek, és melyekben csak kevés személy foglalkozik, vagy melyek csak időközönként használtatnak, szintén falépcsők alkalmazhatók.

b.) Minden kémény és tüzelőhely tűzbiztos anyagból épitendő és minden faszerkezettől elszigetelendő.

c) Gőzkazánok lehetőleg távol állitandók fel oly helyiségektől, melyekben nagyobb számu ember rendesen dolgozik.

A kazánhelyiség csak gyengén fedendő s semmi esetre sem boltozandó.

d) Tisztátlan és rosz szagu folyadékok levezetése oly módon eszközlendő, hogy a környezet ez által hátrányt ne szenvedjen. A csatornázás a fennálló általános rendszabályok értelmében eszközlendő.

e.) Gyári helyiségeknek megfelelő szellőztetéssel kell ellátva lenniök.

f.) Nyilvános utczák mentén fekvő ipari épületek valamennyi zárfalának vagy tömötten falazottnak, vagy pedig tűzbiztosan kifalazott favázas falazatból állónak kell lennie.

48. §.

Átalakitások és toldaléképitések.

Az épitési állományban eszközlendő változtatásokra valamint az elszigetelési téren belül történendő toldaléképitésekre, ha az emlitett tér ezáltal a rendesnél kisebb mértékre le nem szállittatik, épitési engedély nem szükséges, a 46. § határozmányai azonban toldalék és átalakitási épitéseknél is betartandók.

A helyreállitás befejezése után erről az épitési hatósághoz jelentés teendő.

49. §.

Nem teljesen elszigetelt iparügyi épületek.

Ha valamely iparügyi épület teljesen elszigetelve nincsen, az épitési bizottság hatásköréhez tartozik annak megállapitása, hogy a szomszéd felőli határ távolságának — a legközelebbi épületek s azok épitési állapotának, az ipar neme és kiterjedésének, szóval a fennforgó közérdekü viszonyok figyelembe vétele mellett, vajjon és mily feltételek mellett van-e helye az épitésrendőri szabályoktól való részbeni eltérésnek. E mellett irányadóul veendő, hogy a nem teljesen elszigetelt rész az 50 §-ban foglalt utasitások szerint felépitendő és a gyárnak a 46. § értelmében könyebb modorban épitett részétől tűzfallal elválasztandó.

Gyártelepek, melyek közvetlenül hasonnemü gyártelepekkel határosak és melyek közt 10 méternyi elszigetelő tér van, a 46. § minősége alá tartoznak.

50. §.

El nem szigetelt iparügyi épitményekre vonatkozó határozmányok.

El nem szigetelt iparügyi épületekre nézve az általános határozmányok érvényesek, de következő kivételekkel:

a.) A falak, kivéve azokat, melyek közelében tüzelések vannak, vagy melyek szomszéd birtokkal határosak, mint kifalazott favázas falak állithatók elő; —

b.) A falak vastagságának és minden szerkezetrésznek meghatározása az épittetőre és épitésvezetőre bizatik, kik a teljes biztonságért felelősek. Az épitési hatóság azonban jogositva van, a kellő állékonyság és szilárdság kimutatását kivánni.

c.) A közbeneső falak fából készülhetnek, kivéve azon helyiségeket, melyekben tűzveszélyes készletek tartatnak, vagy tűzveszélyes munkák teljesittetnek.

d.) Megengedtetik egyszerü gerendás deszkapadlózatoknak, minden törmellékréteg és vakolás nélküli és a tetőzet kötőgerendáinak a pedlásmennyezet képzésére való felhasználása.

e.) Az emeletek száma tetszőleges, mi mellett azonban oly helyiségek magassága, melyekben a munkások hosszabb ideig foglalkoznak, 2.8 méteren alul nem maradhat, és az épület összmagasságának 25 méter meghaladni nem szabad.

f.) Megengedtetik faszineknek és ideiglenes épitményeknek az udvarok belsejében való előállitása.

51. §.

Iparügyi épületek lakóházai.

Elszigetelt ipari épületeknél a tulajdonos, tisztviselők és munkások lakásainak előállitására, — a kályhák tűzhelyek és egyéb fűtési berendezésekre vonatkozó törvényes határozmányok betartása mellett, — kifalazott favázas falak épitése megengedtetik. Ezen lakások ha műhelyek mellett vannak, utóbbiaktól legalább 32 cm. vastag tűzfalak által választandók el.

52. §.

Viztartók és tüzoltó szerek.

Minden ipari épületnél olyan szerkezetnek kell léteznie, hol a szükséges vizmennyiséget tartalmazó viztartók alkalmas helyen felállithatók legyenek, nem különben a szükséges tűzoltószerek elhelyezésére szánt helyiségeknek is kell lenniök.

53. §.

Árnyékszékek.

Minden iparügyi épületnél külön, minden 50 személy után jól szellőzhető árnyékszékek és azonkivül a szükséges vizelőzugok is állitandók fel.

54. §.

Ipartelepek engedélyezésére vonatkozó határozmányok.

Az ipartörvénynek — az egyes iparágak telepeinek külön hatósági engedélyezésére vonatkozó határozmányai ezen épitésrendszabály által érintetlenül hagyatnak.

(Folytatása következik.)

Helyi és vidéki hirek.

— **Vége a szünidőnek** a tanuló-ifjuság két havi szabadsága a mai nappal lejár. Amilyen örömmel fogadta a vakácziot a gyermek, olyan szomoruan vesz most tőle búcsut, búcsut egyuttal a szülői háztól az, ki távolabb vidékről kénytelen tiz hónapra ideköltözni. Most berukkol a muzsák serege; az első fecskék már itt vannak; küszöben állunk az uj iskolai évnek.

— **Kinevezés**. Megyés püspök ur ő méltósága a a helybeli Kelcz-Adelfi-féle árvaház alprefektusává Fitos Géza hittanhallgatót nevezte ki.

— **Vásár**. Az Egyed előtti hétfőn tartatni szokott országos vásárunk az idén épen napjára esik. Mig ezt a vásárt általában élénkké csak a gyermekeikkel idejövő idegenek fogják tenni, addig a marhavásár a környéken a szarvasmarha között grassszáló száj- és körömfájás miatt alig lesz látogatott.

— **A *Konkordia* mulatsága**. A *Konkordiá*-nak mult vasárnapon a helybeli bálházban rendezett mulatságáról ezuttal csak hallomás szerint irhatunk és sok tekintetben igen jót. Mondják, mert rendes tudósitónk nem szólalt meg, hogy a közönség teljesen jól érezte magát, kedélyesen mulatott és meg volt elégedve a bálházi vendéglős magyaros konyhájával és jó szolgálatával.

— **Felülfizetési kimutatás**. A helybeli dalegyesületnek f. hó 24-en a bálházkertben tartott III. dalestélye alkalmával, melynek tiszta jövedelme a helybeli touristaegylet idegenforgalmi pénztára javára fordittatik, következő felülfizetések történtek, melyek ezennel köszönettel nyugtáztatnak: Chernel Kálmán 5 frt, Pfeffel János dr. 50 kr, Waisbecker Ede 50 kr, Stúr Lajos dr. 50 kr, Csácsinovits család 2 frt, Markovits család 3 frt, Freyler Lajos 1 frt, Glaser K. 20 kr, Tipka Ferencz 1 frt, Szovják Család 2 frt, Zanathy Bódog 50 kr. Összeg 16 frt 20 kr. A választmány.

— **Bucsusaink hazaérkezése**. Az e hó 21-én innen elindult mária czelli bucsusok a mult pénteken szerencsésen hazaérkeztek. Délelőtt 11 órakor volt a gyülekezés a szigetbeli szegényháznál, honnan azután vinszgyertyákkal kezökben, három pap kisérete, ének- és harangszó mellett bevonultak a plébánia-templomba. E bucsujárásban az idén száznál több hivő vett részt.

— **Ezredösszpontositás**. A Sopronban államásozó honvédség, körülbelül 800 ember, a jövő hó 3-án tiz napi tartózkodásra Kőszegre jön és itt e gőzmalmi kaszárnyában lesz elszállásolva. Szeptember 13-án az egész honvédezred Kis-Czellnél lesz összpontositva.

— **A város jó üzlete**. Szinte jól esik az embernek hallani, hogy a város bevételei az előirányzatnál is jóval túl szaporodnak. Az e hó 26-án megejtett árlejtésen a városi vám- és helypénzszedési jogot 10.200 frton váltották magukhoz Handley Vilmos és érdektársai, 1299 frttal többel, mint amennyiért azt azelőtt Czeke József birta. A gubacsot a város erdőségeiből egy szombathelyi kereskedő vette meg kerekes 1000 frton, minek következtében itt is a tavalihoz képest 900 frttal nagyobb jövedelmet mutathat ki a város. Igen jó áron adott túl a város az alsó-erdőben fölhalmozott 188 öl fenyőfán, ölét 6 frt 25 kron adván el a szombathelyi kereskedelmi banknak.

— **„A tüzoltóság ügye“** czimü multkori hirünk azt a benyomást teheti az olvasóra, mintha tűzoltóügyünk még mindig vajjudnék. Tudtunkkal a választmány f. é. julius hó 31-én tartott ülésében egyhangu határozatával ideiglenes intézkedést léptetett életbe, melyet lapunkban annak idején magunk is helyeseltünk s melynek magukat a működő tagok is alávetették. Következetlenség volna tehát tőlünk, de következetlenség az ügy elintézésében befolyt egyéb faktoroktól is most megint más buron pendülni. A multkori hir irójának intencziója magában véve nem lehet rosz, de mi azt abban a formában, amint adva volt, a fentieknél fogva nem irhatjuk alá. (*Szerk.*)

— **Nem lesz bérmálás!** Ezt azért mondjuk, mert több lap az utóbbi időben avval a hirrel állott elő, hogy Kőszegen és Lékán legközelebb bérmálás lesz. Nem lesz az idén sem Kőszegen, sem Lékán bérmálás!

— **Uj tanitó**. A kőszegi ág. ev. hitközség uj tanitója, Stelczer Lajos, a napokban foglalta el állomását. A derék fiatal embert üdvözöljük körünkben!

— **Vasutügy**. A kereskedelmi m. kir. miniszterium Hannibal József országgyülési képviselőnek és érdektársainak kérelmére elrendelte, hogy a cs. és kir. szabad. déli vasuttársaság soproni állomásából kiinduló Kőszegig vezetendő helyiérdekü vasutnak közigazgatási bejárása f. évi szeptember hó 22-ik és következő napjain megtartassék. A bejárás vezetésével Lakatos Aladár ministeri titkár bizatott meg.

— **Tanitói közgyülés**. A szombathely-egyházmegyei tanitó-egyesület e hó 28 án tartá Szombathelyen a megyeház nagy termében évi közgyülését. Az elnök, Barabás György sárvári igazgató-tanitó, üdvözölvén a nagyszámu tanitóságot 9 órakor megnyitá az ülést, a melyen szokásszerint bemutatták a mult ülés jegyzőkönyvét, azután az elnök jelentését olvasta fel az egyesület működéséről és állapotáról, ügyeinek vezetéséről valamint azok elintézéséről. Az egyesület pénztárosának jelentéséből a közgyülés örömmel értesült arról, hogy az egyházmegyei papság eddigelé már négyezer frtnál többet áldozott a tanitóság ügyének. Igen érdekes szokott lenni és nagy tudományos készültségre vall Szabó Károly szombathelyi püspöki isk. igazgató-tanitónak, mint munkabirálónak irásbeli előterjesztése a beérkezett pályamunkákról. A közgyülés az idén Somogyi János nárai tanitónak szavazott meg 2 db aranyat „a versek tanulása, befolyása az elme-, kedelyre és akaratra“ czimü munkálatáért.

— **Bérmálás**. Sopronmegyének velünk szomszédos községeiben e hó második felében a bérmálás szentségét osztogatta a győri megyés püspök. Igen nagy számu bérmálandó jelent meg a mult hétfőn Klastromban, hova városunkból is kirándultak az egyházi aktus megszemlélésére.

— **Kinevezés**. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Thuránszky Irén VI. ker. áll. tanitónőképezdei tanitónőt, aki éveken át polgári iskolánknál is működött és nálunk meg mindig jó emlékben van, a budapesti II. ker. állami tanitónőképezde igazgatójává nevezte ki.

— **Lótenyésztési jutalomdij-osztás**. Szombathelyen f. évi szeptember hó 8-án lótenyésztési jutalomdijosztás fog megtartatni, mely alkalommal következő dijak lesznek kitüzve: Sikerült szopós csikóval bemutatott anyakanczák számára, mely jól ápolt és egészséges állapotban vannak és jó tenyész kanczák kellékeivel birnak, 1-ső dij 30 frt, 2 ik dij 20 frt, 3-ik dij 15 frt, 4-ik dij 10 frt, 5-ik dij 5 frt. Minden tekintetben kitünő 2 éves kanczacsikók számára: 1-ső dij 25 frt, 2-ik dij 20 frt, 3-ik dij 12 frt, 4-ik dij 8 frt, 5-ik dij 5 frt. Mindazok kik fentnti dijakra pályáznak, tartoznak községi bizonyitványnyal azt igazolni, hogy a szopós csikóval bemutatott anyakancza, már a csikó születése előtt sajátjuk volt. A pályázatból az angol telivér lovak ki vannak zárva. A pályázó a kijelölt napon reggel a szombathelyi városi hatóságnál jelentkezni tartozik.

— **Katonai lóvásár**. Folyó évi szeptember 27-én Szombathelyen katonai lóvásár fog tartatni, mely alkalommal szilárd testalkatu, jó mozgást és kitartást igerő 4-től egész 7 éves és legalább 15 markos lovak fognak a katonai bizottság által megvásároltatni. Ezen alkalommal 3 és fél évet betöltött, de csak kitünő példányu olyan csikók is fognak vásároltatni, melyek kiváló testalkatuknál és nemes származásuknál fogva a katonai csikó telepekben való felnevelésre alkalmasaknak találtatnak. A tenyésztők figyelmeztetnek, hogy lovaik elővezetését önmaguk eszközöljék és közvetitőket határozottan mellőzzenek.

— **Esküvők**. F. hó 11-én vezette Rohonczon oltárhoz Dirnbeck János rába-szent-mártoni főtanitó Gruber Gizella kisasszonyt, ugyancsak Rába-Szt.-Mártonról. Az esküvő egész csendben ment végbe, de annál érdekesebb volt, mivel a kedvezőtlen időjárás miatt a rohonczi publikum észre sem vette a plébániaházban történteket, a hol az esküvő után a rohonczi plébános, mint a vőlegény egykori katechetája egy kis barátságos uzsonnára hivta egybe a násznépet, s mire a kivánesiak serege összegyülhetett volna, az irigy „omnibus“ eltüntette a boldog házaspárt szemük elől. Szerencse s boldogság kisérje utjukat! — Takáts István földink, muraszombati állami isk. tanitó e hó 18-án esküdött örök hűséget Kammermayer Irma kisasszonynak, muraszombati óvónőnek. — Az Alsó-Lászlón nem rég megválasztott Peltzmann Károly, tanitó, e hó 26-án Schedl Lujza kisasszonyt, az elhunyt tanitó kedves leányát vette nőül.

— **Tüzek**. Rohoncz egy hét alatt kétszer volt tűzveszélynek kitéve. F. hó 12-én az evangel. templom közelében támadt tüz, amelyet azonban észrevettek és elfojtottak. 15-én ismét tűz támadt a Weiler-utczában. A tűzoltóság a helyszinén megjelenvén, csakhamar lokalizálta a tűzet; csak az sajnálandó, hogy emberélet is esett áldozatul, a mennyiben egy 5 éves fiucska az istállóba szorult és bennégett. A háziur azalatt nyugodtan aludt a pinczében; a fiu gyujtotta-e fel a házat, vagy hogy történt? azt nem tudni, az eset csak azt bizonyitja, hogy a szülők nem vigyázhatnak ilyenkor eléggé gyermekeikre. Azonkivül egy tehén is ott veszett. Egy ház égett le.

† **Halálozás**. Bertók Károly rohonczi közs. jegyző családját nagy csapás érte, a mennyiben kis fia e hó 22-én az itt szórvinyosan fellépő kéhében meghalt. A temetés 23-án délután 5 órakor nagy részvét mellett ment végbe.

— **Iskolai hir**. A rohonczi apáczák száma ismét egygyel szaporodott; a jövő tanévben t. i. el lesznek választva a fiuk a leányoktól, és utóbbiak egészen az apáczák vezetésére bizatnak, az ovónőn kivül, két tanitónő vezetése alatt.

— **Jegeső**. Csajta és Inczéd környékén e hó 22-én éjjel nagy pusztitást okozott a jég, amennyiben a hajdinát, kukoriczát és káposztát egészen elverte. A jeges felhő ugylátszik a nevezett helységeken keresztül húzódott csak, mert Rohonczon igen csekély az okozott kár.

— **Hirdetmény**. A nagym. m. kir. kereskedelemügyi miniszterium f. é. 37502/IV. sz. a. magas rendelményével tudatja, hogy a Newyorkban székelő cs. és kir. főkonzul az amerikai kereskedelmi czégek hitelképességére és megbizhatóságára vonatkozólag hozzá intézett tudakozódásokra, saját ismerettsége és tapasztalatai alapján csak a legritkább esetekben lévén képes megbizható felvilágositást adni, kénytelen az ottani nagy tudakozó irodák egyikének közreműködését igénybe venni. Ennélfogva a newyorki főkonzulátus ugy mint eddig, djtalanul, csupán a levélposta költség megtérítése ellenében járnat közben, ha: a) az illető czég vagyonának és a hitelképességé.e vonatkozó adatoknak tudatása elégséges; b) az illető czégnek vagy egyénnek Newyorkban vagy az északamerikai egyesült államokban üzleti telepe van és nem csupán időlegesen foglalkozik mellékkeresetkép ügynökséggel vagy üzlet közvetitéssel akkép, hogy különben másoktól függő szolgálati viszonyban van. Ellenben a nevezett főkonzul saját költségeinek minden egyes tudakozódás után egy o. é. forintban megállapitott összegben való megtérítését kivánja, mely összegekben a levélposta szállitási dij be van tudva, még pedig a következő esetekben: a) ha kimeritő tudositás kivántatik; b) ha az üzleti czégek feloszlatására, leszámolására esődjére, egyesülésére, kibővitésére s egyéb változásaira, részvények és kötvények kibocsátására stb. vonatkozó tudósitások kivántatnak; c) ha oly egyénekre vonatkozólag kivántatik tudositás, a kiknek Newyorkban vagy az északamerikai egyesült államokban üzleti telepük nincs és csupán időlegesen foglalkoznak mellékkeresetkép ügynökséggel vagy üzletközvetitéssel akkép, hogy különben másoktól függő szolgálati viszonyban vannak; d) minden bajózási és banküguyben. Ezen tudakozódásoknál a következő adatok pontos közlése szükséges: 1. Az egyén vagy czégnek neve. 2. A helység, állam és házszám. 3. Az üzletnem (termelő, kivivő, bevivő kereskedő.) 4. Az üzletág (fa- szövészeti, apró áru.) 5. Azon áru csport megjelölése, a melyre nézve üzleti összeköttetés ajánltatik vagy kilátásba van helyezve. 6. Mindezen megkeresések az illetékes kereskedelmi és iparkamarák, vagy a budapesti kereskedelmi muzeum utján intézendők a nevezett főkonzulhoz. A newyorki főkonzul kénytelen visszautasitani: a) mindennemü felelősséget az általa adott vagy közvetitett tudósitásokért; b) minden szavatosság elvállalását a beálló idővesztességért, ha a tudakozódások hozzá közvetlenül és nem a kereskedelmi és iparkamarák, vagy a budapesti kereskedelmi muzeum, vagy az ipar- vagy kiviteli egyesületnek utján érkeznek; c) a tudakozó irodának az ez által fel nem található személyre vagy czégre nézve ismételt megkérdezését; d) állitólagos becstelen, büntetendő cselekményekre nézve felvilágositások adását, kivéve ha azok tanu vallomások utján vagy polgári vagy fenyitő birósági per utján a költségek megtérítése ellenében kivántatnak. Sopron, 1890. augusztus havában.

A kerületi kereskedelmi és iparkamarák.

— **A soproni lóverseny**. A dunántuli lóversenyegylet őszi versenyei Sopronban ma vasárnap, 1890. augusztus hó 31-én és holnap hétfőn, szeptember hó 1-én délután 2 órakor tartatnak. Minden fél órában egy verseny.

I. nap:	Aláirások:
1. „Festetics-dij,“ 1000 frt (Handicap)	20
2. „Polgárok dija,“ 10.000 frank aranyban	70
3. „Kancza-dij,“ államdij, 3000 frank aranyban	8
4. „Ilona-dij,“ 1000 frt	15
5. „Gát-verseny,“ 1000 frt	22
6. „Erdődy akadály-verseny,“ 1500 frt (Handikap)	19
II. nap:	**Aláirások:**
1. „Eszterházy-Széchenyi-dij,“ 2000 frt (Handykap)	23
2. „Dunántuli-dij,“ 3000 frt (Handikap)	10
3. „Állam-dij,“ 4000 frank aranyban	7
4. „Tordási dij,“ 1000 frt (Urlovasok versenye)	9
5. „Nagy gát-verseny,“ 5000 fk arany (Handicap)	25
6. „Asszonyságok dija,“ 1000 frt	15

Helyek árai: Első emeleti páholy egy napra 10 frt, két napra 15 frt. — Földszinti páholy 5 frt. — Kocsijegy 15 frt. — Lovarjegy 2 frt. — Plaqueok egy-egy napra 5 frt, katonatisztek számára egyenruhában, két napra 5 frt, egy napra 3 frt. — Belépő jegy jobbfelől 1 frt, balfelől 50, 30 és 10 kr., 1 darab verseny programm 4 kr. — Kocsijegyek, lovarjegyek, belépő jegyek és versenyprogrammok a versenynapokon a pénztáraknál a versenytéren, azonkivül belépő jegyek és versenyprogrammok a Krippel fele kávéház melletti szivarboltban is kaphatók. Páholyjegyek augusztus 28 29 és 30-án reggeli 9 órától délig a titkári irodában (Széchenyi-tér 16. sz. földszint), a versenynapokon pedig a titkári irodában a versenytéren; plaque-ok a titkári irodában a versenytéren válthatók. A belepő jegyek láthatóan viselendők és az ellenőr felkérésére előmutatandók. — Kedvező időjárás esetén a győr-sopron ebenfurti vasut pályaudvaráról a versenytérig külon személy-vonatok fognak közlekedni. Indulás a soproni pályaudvarról délután 1 óra 15 perczkor. Visszamenet a versenytér átellenében fekvő megállóhelyről délután 5 órakor. Menetjegyek csakis az oda és visszautazásra fognak kiadatni következő árak mellett: a II. oszt. részére személyenkint 30 kr, a III. oszt. részére személyenkint 20 kr. Plaque-ok, 1 frtos és 50 kros belépő jegyek, szintugy versenyprogrammok, a menetjegyekkel együtt, a vasuti pénztárnál válthatók.

Vegyes hirek.

— **Felhivás!** A II ik nemzetközi ornithologiai congressus jövő évben Budapesten lesz megtartva, s a congressusnak magyarországi bizottsága elhatározta, hogy ez alkalommal élő madárkiállitást is rendez; óhajtása lévén a külföldi természettudósoknak Magyarország orniszát élő példányokban is bemutatni. E czélt azonban csak ugy érhetjük el sikeresen, ha hazánk összes madárkedvelői is hozzájárulnak, kiállitásunkat teljessé, nagyszabásuvá tenni segitenek. Kérjük tehát mindazokat, kik bármiféle ritkább vagy általánosabb faju madarak birtokában vannak, s azokat hajlandók a kiállitás tartamára átengedni, sziveszkedjenek erről legkésőbb az év végeig nyilatkozni, pontosan megjelölve milyen faju s hány példány madarat bocsáthatnak a kiállitási bizottság ideiglenes rendelkezésére. Azon reményben, hogy felhivásunk a tudomány minden őszinte barátjánál viszhangra talál, s kinek módjában van, kérelmünket nem hagyja figyelmen kivül: bizalommal várjuk a bejelentéseket a kitüzött határidőre, mert eleve tájékozást kell nyernünk a kiállitandó madarak fajáról és számáról. Minden bejelentést kérünk Budapestre, az állatkert igazgatóságához intézni. Budapesten, 1890. augustus 15-én. *Serák Károly* s. k., az állatkert igazgatója, mint az élő madár-kiállitási bizottság elnöke.

— **A szivarfogyasztás Ausztriában**. Ausztriában épen ugy, mint nálunk ezelőtt két évvel fölemelték a szivar árát. Azt irják most Becsből, hogy attól az időtől fogva a szivarfogyasztás Ausztriában nagyon megcsappant. Igy például az egykor kedvelt britanika szivarból ez év első negyedében fél millióval kevesebb fogyott el, mint egykor, a szivarok árának felemelése előtt. A korábbi öt krajczáros, most hat krajczárra emelt kuba szivarokat nem fogyasztják. Régebben husz millió darabot fogyasztottak el belőle évenkint, most jó ha négy millió elkel egy év alatt. Az öt krajczáros, korábban négy krajczáros

kuba fogyasztása közel egy millióval emelkedett. A korábban másfél krajcáron árult, most két krajcáros hosszu szivarokat teljesen abbahagyták. Csökken a virginia fogyasztás is, csupán a kurta szivar kelendősége marad meg. Legkelendőbb azonban a cigaretta. A jelen év első negyedében kétszázharminc millió cigarettát fogyasztottak el. Ugy látszik, hogy a cigaretta teljesen kiszoritja a használatból a szivarokat.

Felelős szerkesztő: *Wittinger Antal.*
Kiadó-laptulajdonos: *Feigl Gyula.*

Irodalom.

— **„A hivatás áldozata".** Történeti rajz a magyar néptanitók jelenéből c. mű megjelent, irója: G á t i Győző és kiadója G l a t z György. E mű a hazai tanitóság jelen életét és küzdelmeit festi hiven és megkapóan, s habár szerző előszavában szerényen azt állitja, hogy nem irányregényt, hanem csak rajzot akart irni, a mű egész tartalma azt igazolja, hogy e rajz valóságos irányregény és pedig annak a javából. Egy tanitó életét, örömeit, fájdalmait, küzdelmeit festi a tanitóképző intézettől egész a sirig. Alakjai kidomborulnak, erkölcsi hatása az irányregény hatásai; az események, a helyzet és érzelmek festése élénk itt-ott költői s a kerekded összefüggés nagyban emeli e mű értékét. Az élet küzdelmei, a hivatásáért élő, s rajongó tanitó harcza oly eleven szinekkel van festve, hogy abban minden tanitó önmagára ismerhet. E mű azonban nemcsak a tanitók számára van irva. Elvezettel olvashatja azt bárki is, és az abban lefektetett bölcseleti elvek, társadalmi nézetek minden olvasóra kellemes hatást fognak gyakorolni. A legjobb lelkiismerettel ajánljuk e művet a magyar olvasó közönségnek. Kapható és megrendelhető a „Magyar Paedagogiai Szemle" kiadóságában Budapesten, Wesselényi u. 48. sz. Ára fűzve 1 frt, diszkötésben 1 frt 50 kr.

— **Parthay Géza**, a baromfi-tenyésztők országos egyesületének lelkes és tevékeny vezér titkára s a „Házi Szárnyasaink" czimű elterjedt jeles szaklapnak érdemes szerkesztője, legközelebb egy igen érdekes, tanulságos, s a baromfi-tenyésztőknek valóban nélkülözhetetlen szakművel gazdagitotta gazdasági szakirodalmunkat. E műnek czime:

„*Az okszerű baromfi-tenyésztés alapvonalai*" irta Parthay Géza.

A sikerült ábrákkal illustrált s csinosan kiállitott munka IV. részre van osztva:

Az első rész foglalkozik a tyúkok; második a pulykák; harmadik a kacsák; s a negyedik rész a ludak s ezek tenyésztésével.

A függelék magában foglalja a baromfi-betegségeket s ezek gyógykezeléseit, azonkivül pedig a tenyésztörzsek szabályszerű kiválasztását.

Az egész mű röviden, velősen s könnyen megérthető modorban van irva, bennfoglaltatván mind az, ami a tenyésztéshez s a tenyésztőnek tudni szükségeltetik.

A mondottakból kiindulva merem kijelenteni azt, hogy ezen utmutató kalauz segedelmével még az avatatlanok is, az előirt utasitások pontos betartásával képesitést nyerhetnek, a baromfitenyésztéssel alaposan és eredményesen foglalkozhatni.

S mivel ezen hézagpótló szakkönyv nem csupán elméleti, de gyakorlati belbecscsel is bir óhajtandó lenne: hogy ezt nem csupán minden baromfitenyésztő magának megszerezze, de éppen tömör rövidségnél fogva bár milyen fokú tanintézetben s jelesül a leányneveldékben mint tankönyv mielőbb alkalmazást nyerjen.

A könyv ára csak 80 kr. Megrendelhető a szerzőnél. (Budapest, üllői-ut 25. sz. Köztelek.)

Báró Nyáry Gyula.

Nyilt-tér.

Hamisitott fekete selyem. Égessünk el a selyemből egy kis mintadarabkát, a melyből venni szándékozunk, s azonnal kiderül a legkisebb mérvü hamisitás is, mert ugyanis: a valódi tisztán festett selyem rögtön összefodródik s gyorsan ellobban s világosbarna hamvat hagy hátra. — A hamisitott selyem (könnyen fényesedik és törik) csak lassudan ég, s jelesül „a hamis szálak" tovább izzanak (zsufolt anyaggal lévén nehezitve) és sötétbarna hamut hagy hátra, mely a valódi selyemmel ellenkezőleg nem fodródik, hanem egészen összegörbül. Továbbá a valódi selyem szétmorzsoltatva elporlódik, mig a hamisitott nem. H e n n e b e r g G. (cs. és kir. udvari szállitó) selyemgyári raktára Z ü r i c h b e n, valódi selyemkelméinek mintáit bárkinek is megküldi, s szállit a házhoz darab- és végszámra vám- és portómentesen.

Piaczi-árak

1890. évi augusztus hó 23-áról.

Buza	100 kilo	idei	7 frt. — krtól	7 frt. 30 kr-ig.
Rozs	„	. .	6 „ — „	6 „ 30 „
Árpa	„	. .	6 „ — „	6 „ 60 „
Kukoricza	„	tavali	6 „ 60 „	6 „ 80 „
Zab	—	—	— — —	— — —
„	„	idei	6 „ — „	6 „ 30 „

		frt.	kr.		frt.	kr.
Buzaliszt I.	100 kilo	15	50	100 kilo burgonya	—	—
„ II.	„	14	40	Marhahus . 1 kilo	—	48
Rozsliszt I.	„	14	-	Marha zsir	1	10
„ II.	„	12	—	Disznóhus . „	—	56
Buzakorpa	. „	5	25	„ zsir . „	—	76
Rozs „	. „	5	—	Borjuhus . „	—	60
Köleskása	. „	11	25	Birkahus . „	—	40
Dara	. . „	16	90	1 méteröl bükkfa	13	50
Árpa dara	. „	7	50	„ „ dorong	10	
Széna	. „	2	80	„ tölgyfa	9	40
Szalma	. . „	1	70	„ „ dorong	7	60

Vasuti menetrend.

Klm.	Állomások		sz. vegyes vonat		
			II.III. oszt. kocsikkal		
	Budapesti idő.		reggel	d. u.	este.
—	Köszeg	ind.	5^{15}	12^{04}	6^{03}
6	Lukácsháza	(m. h.)	5^{29}	12^{17}	6^{24}
12	Német-Genes	(m. h.)	5^{46}	12^{33}	6^{41}
18	Szombathely	érk.	6^{01}	12^{47}	6^{56}
—	Szombathely	ind.	6^{45}	3^{30}	7^{15}
7	Német-Genes	(m. h.)	7^{01}	3^{46}	7^{13}
13	Lukácsháza	(m. h.)	7^{18}	4^{03}	7^{48}
18	Köszeg	érk.	7^{31}	4^{16}	8^{01}

HIRDETÉSEK.

Mindenki

200—300 frtnyi havi **keresethez** jutbat, minden tekintetben tisztességes és becsületes modon, egy **előkelő** képviselőség elvállalása által.

Mint mellékkereset is bárki részére alkalmas. — Ajánlatok intezendők: „Kereskedelmi irodához" Budapest, Fürdő-utcza 4 sz.

Fog-Elixir, fogpor és fogpasta

a főtisztelendő és kegyes

„Benedek-rendü" szerzetesektől

Soulac-i apatság Girondeban
Prior: Dom Maguelonne.
2 arany erem:
Brüssel 1880 — London 1884
A legmagasabb kitüntetések.
Feltalál-tatott: **1373-ban** Pier. Boursaud Prior által.

A főtisztelendő és kegyes „Benedek-rendi"-ek fog-elixirjének mindennapi használata, — egy pár cseppnyi adag egy pohár vizben — meg akadályozza a lyukas fog képződését és meg gyógyitja a lukas fogat, melynek fehér fényt és szilárdságot kölcsönöz, s a mellett a foghúst erősiti és épen tartja.

Olvasóinknak tehát tényleg szolgálatot teszünk, a midőn figyelmöket ezen régi és hasznos készitményre felhivjuk, a mely a legjobb gyógyszer és egyedüli óvszer a fogfájás ellen.

Ház alapittatott 1807-ben. **SEGUIN** **Bordeaux** 106 és 108, Rue Croix de Sequey.

Főügynök:

Kapható minden nevezetesebb illatszeráru-kereskedésben, gyógyszertárakban és „gyógyszeráru-(drogue) kereskedésekben.

Gyors és biztos segitség gyomorbajok s azok következményei ellen.

Az egészség fentartására, az életnedvek s ennek folytán a vérnek tisztitására és tiszta állapotban való fentartására és a jó emésztés elősegitésére a legjobb s leghathatósabb szer a már is mindenütt ismeretes és kedvelt

életbalzsam Dr. ROSA-tól.

Ezen életbalzsam a legjobb s leggyógyhatásosb gyógyfüvekből a leggondosabban van készitve s különösen minden emésztési bajok, gyomorgörcs, étvágyhiány, savanyus felbüfögés, vértódulás, aranyeres bajok stb. stb. ellen teljesen hathatósnak bizonyul. Ily kitünő hatásai következtében ezen életbalzsam egy bebizonyult, megbizható háziszerevé lett a népnek. **Ára egy nagy üveggel 1 frt. kis üveggel 50 kr. Elismerő iratok ezrei bárkinek betekintés végett rendelkezésre állnak.**

Védjegy

Óvás! Hamisitások elkerülése végett, mindenkit figyelmeztetek, hogy az egyedül általam az eredeti utasitás szerint készitett **„Dr. ROSA-féle életbalzsam"** minden üvecskéje kék burokba van csomagolva, melynek hosszoldalain **„Dr. ROSA életbalzsama a „fekete sashoz" czimzett gyógyszertárból, FRAGNER B. Praga 205—III."** német, cseh, magyar és franczia nyelven olvasható, széles felein pedig az ide nyomott védjegy látható.

Dr. ROSA életbalzsama valódian kapható csak a készitő

FRAGNER B.

főraktárában, gyógyszertár a „fekete sashoz" Prágában 205—III., és BUDAPESTEN Török József úr gyógyszerésznél, király-utcza 12. sz. **Budai Emil** úr városi gyógyszertárában a Városház-téren.

Az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb gyógyszertárában van raktár ezen életbalzsamból.

Ugyanott kapható.

prágai általános házi-kenőcs

több ezer hálanyilatkozattal elismert **biztos gyógyszer** mindenféle gyuladások, sebek és genyedések ellen. Ezen kenőcs biztos eredménynyel használható a női emlő gyuladásánál, a tej tespedésénél s az emlő megkeményedésénél szüléskor, kelevénynél, vérdaganatoknál, genyes fakadékoknál, pokolvarnál, körömgyoknél, az ugynevezett körömféregnél, elkeményedéseknél, felpuffadásoknál, mirigydaganatoknál, zsirdaganatoknál, érzéketlen tagoknál stb. Minden gyuladást, daganatot, elkeményedést, felpuffadást a legrövidebb idő alatt eltávolit; s ahol már genyedés mutatkozik, ott a daganatot legrövidebb idő alatt fájdalom nélkül felszivja, kiéreti és kigyógyitja.

Kapható 25 és 35 krajczáros szelenczékben

Óvás! Miután a prágai általános házikenőcsöt sokszor **utánozzák**, mindenkit figyelmeztetek, hogy ez eredeti utasitás szerint csak nálam lesz készitve, s csak akkor valódi, ha a sárga érczszelencze, melybe töltetik, vörös használati utasitásokba (melyek 9 nyelven nyomvák) és kék kartonba, melyen az ide nyomott védjegy látható — burkolva van.

HALLÁSI BALZSAM a legbebizonyultabb számtalan próbatét által legbiztosabbnak elismert szer a nehézhallás kigyógyitására s az egészen elvesztett hallási tehetség visszanyerésére. **Egy üveg ára 1 frt.**

Pénzbetétek kamatozása!

Alulirott bankház elfogad **PÉNZBETÉTEKET** melyek után **5%** **kamatot** fizet.

A betétek előleges felmondás nélkül bármikor visszafizettetnek.

Keresek tisztességes — bármily rangu vagy rendű egyéneket — kik sorsjegyeknek részletfizetés mellett való eladásával foglalkozni óhajtanak.

Legmagasabb jutalék és *FIX FIZETÉS* biztosittatik.

Vidéki takarék-pénztári részvényeket, Bankrészvényeket, állampapirokat, sorsjegyeket, részvényeket, betétjegyeket, zálogjegyeket a legmagasabb árak mellett veszek és legjutányosabban eladok. Kivánságra teljes titoktartás mellett e papirokra mérsékelt kamat mellett legmagasabb pénzelőleg is nyerhető.

Regaleváltsági kötvény birtokosait ezennel tisztelettel értesitem, hogy

1. A regaleváltsági kötvenyeit.
2. Az ezekre szoló utalványokat.
3. A még nem utalványozott, de a magas ministerium által helybenhagyott egyességeket a legjobb ár mellett megveszem, vagy azokra mérsékelt kamat mellett a legmagasabb előleget adom.

LŐRY J., bankháza.
Budapest, Hatvani-utcza 17. sz.
Alapittatott 1876-ban. Alapittatott 1876-ban.

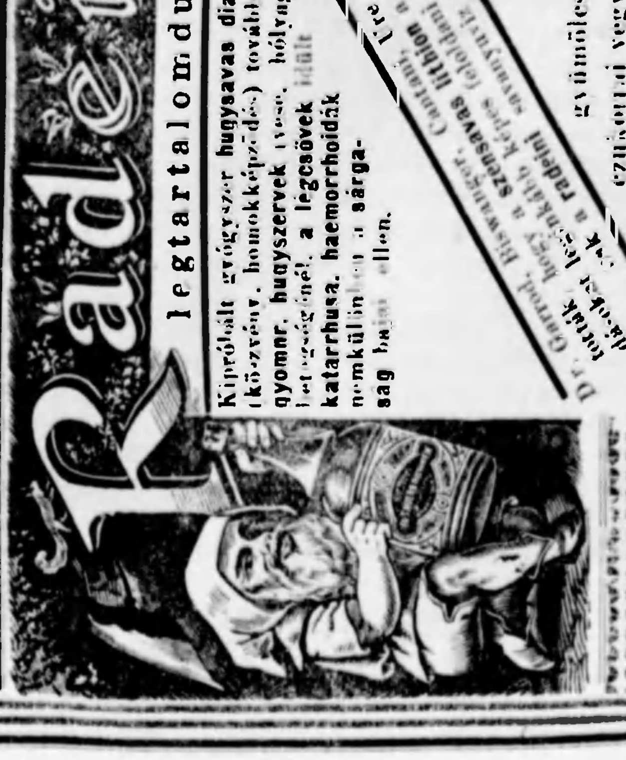

Radein legtartalomdusabb natron-lithion-savanyuforrás.

Kipróbált gyógyszer hugysavas diathesis (köszvény, homokképződés) továbbá a gyomor, hugyszervek (vese, hólyag) betegségeinél, a legcsövek idült katarrhusa, haemorrhoidák nemkülönben a sárgaság bajai ellen.

Üdítő italként borral vagy gyümölcsnedvekkel és czukorral vegyitve általánosan kedvelt a radeini viz.

Radein gyógyhely. Savanyuforrás és vasfürdők főleg jó hatással köszvényes bántalmaknál, hugyszervbajok, vérszegénység, női betegségek és gyengeségi állapotokra stb.

Olcsó élelem és tartózkodás. Prospectust (ingyen) a radeini gyógyhelyről és a savanyuviz szétküldését illetőleg szivesen küld a Direction des Curortes Radein (Steiermark).

Mostanában gyakran fordul elő azon visszaélés, hogy egészen más nemű kevésbé jó savanyu vizek radeini gyanánt hozatnak forgalomba; figyelmeztetjük azért a t. ez. közönséget, hogy csupán azon üvegek tartalmaznak valódi radeinit amelyeknek dugójába a „Radein" név van bevésve.

Valódi Radeini savanyuviz kapható Kőszegen: Waisbecker Edénél.

Nyomatott Feigl Gyula könyvnyomdájában Kőszegen.